

3. David Court, Dave Elzinga, Susan Mulder i Ole Jorgen Vetvik. The consumer decision journey. URL: <http://www.mckinsey.com/business-functions/marketing-and-sales/our-insights/the-consumer-decision-journey>

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПРИБУТКУ У ФУНКЦІОНУВАННІ ПІДПРИЄМСТВА

*ТОХТАМИШ Тетяна Олександрівна,
канд. екон. наук, доцент,
ФАДЄЄВ Ігор Сергійович,
здобувач вищої освіти
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

У сучасному господарському середовищі питання ефективності підприємницької діяльності та досягнення фінансового успіху визначаються численними факторами, серед яких ключове значення має прибуток підприємства. Прибуток виступає як не лише економічний показник, а й стратегічний інструмент, що визначає можливості розвитку, конкурентоспроможність та стійкість підприємства на ринку. Розуміння ролі та функцій прибутку є важливим для керівництва та аналітиків, оскільки цей показник не лише відображає фінансовий успіх, але й впливає на прийняття стратегічних управлінських рішень.

Прибуток підприємства – це перевищення доходів від його діяльності над сумою видатків; він є єдиною формою його власних нагромаджень. Податок на додану вартість і акцизний збір, які надходять у складі виручки від реалізації продукції підприємств, являють собою форми централізованих нагромаджень, повною сумою надходять у розпорядження держави, формуючи значну частку прибуткової частини державного бюджету.

Прибуток у класичному розумінні являє собою різницю між ціною товару і затратами на виробництво товару – його собівартістю. Саме таке розуміння прибутку закладене в усіх законодавчих актах України, крім законодавства про оподаткування прибутку. Такий показник, безумовно, в більшій мірі характеризує якість господарювання підприємства, саме він реальний і з точки зору спроможності підприємства відраховувати частину прибутку до бюджету [1].

Головною метою створення та подальшого розвитку будь-якого суб'єкту господарської діяльності, не залежно від виду його діяльності чи форми власності, є отримання кінцевого фінансового результату, тобто прибутку. Економічний підсумок виробничої діяльності суб'єктів господарювання, що виражається у вартісній (грошовій) формі, є фінансовим результатом.

Фінансовий результат є узагальнюючим показником, який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Фінансовим результатом діяльності підприємства у звітному періоді може бути прибуток або збиток.

Отримання прибутку є основною метою будь-якої підприємницької діяльності. Від розміру отриманого прибутку залежать формування власного капіталу, виконання зобов'язань перед бюджетом, фінансування інвестицій, а також платоспроможність підприємства. Прибуток як головний показник ефективності діяльності підприємства виступає і як критерій визначення рівня виплат дивідендів, як визначальний фактор при встановленні рівня заробітної плати і винагороди адміністрації [2].

В процесі аналізу господарської діяльності використовуються наступні показники прибутку: балансовий прибуток, прибуток від реалізації продукції, робіт і послуг, прибуток від іншої реалізації, фінансові результати від позареалізаційних операцій, оподатковуваний прибуток, чистий прибуток.

До показників оцінки прибутковості господарської діяльності відносяться найбільш узагальнені і важливі показники оцінки прибутковості (рентабельності) господарської діяльності підприємства. У загальному випадку показники рентабельності підприємства є відношенням прибутку до тих або інших засобів (майна) підприємства, що беруть участь в одержанні прибутку. Тому найбільш важливими для порівняльної оцінки є показники рентабельності, обчислені по відношенню чистого прибутку до всього майна або до величини власних засобів підприємства.

Показники прибутковості (рентабельності) дозволяють дати оцінку ефективності використання менеджментом підприємства його активів [3].

У висновку слід зазначити, що прибуток є суттєвим показником ефективності господарської діяльності підприємства. Він виконує ряд функцій, таких як оцінювальна, стимулююча, розподільча, індикативна та інші, що визначає його значущість для успішного функціонування підприємства.

Прибуток відображає чистий дохід, сформований в процесі підприємницької діяльності, і є ключовою метою будь-якого суб'єкта господарювання. Його розмір впливає на формування власного капіталу, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, здійснення інвестицій та платоспроможність підприємства.

Отже, прибуток виступає як важливий економічний інструмент, визначаючи успішність підприємства і впливаючи на його фінансовий стан та розвиток.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Д.І., Бейгул В.І. Формування стратегії управління прибутковістю підприємства. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 43–48.

2. Самойленко О.Р. Підвищення прибутковості підприємства та розробка стратегії її забезпечення. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17905/2/Самойленко%20О.Р_дипломна.pdf

3. Топоренко В.А. Формування стратегії зростання прибутковості підприємства. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80144>